

BURGEMEESTER A. PIETERS IN ZIJN DOEN EN LATEN

door **Emile SMISSAERT** (tekst)
& **Yves DINGENS** (research en ill.)

Vooreerst een flits op zijn politieke loopbaan die zeer geslaagd mag genoemd worden:

- gemeenteraadslid stad Oostende: 01/01/1885 – 17/01/1888
- schepen aldaar: 17/01/1888 – 07/10/1892
- burgemeester stad Oostende: 07/10/1892 – 30/05/1912
- lid van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers: 1892 – 1894

Hoewel in de eerste plaats een *publiek figuur* door zijn “aan top politiek gedaan te hebben”, wensen we een nadere kennismaking met deze persoonlijkheid, een in lengte van jaren te Oostende overlevende figuur, te borstelen met als invalshoek : zijn achtergrond, zijn gezin, zijn milieu, zijn hem eigen gaven en gewoonten, alsmede de indruk die hij bij zijn tijdgenoten, meerderen/minderen, vrienden, vriend/vijanden en vijanden heeft nagelaten. Althans, we zullen het proberen. Tot kranten beperkt, want er is bij ons weten (quasi) geen archiefmateriaal bewaard gebleven ...

Het kloeke imago en het voor ons in 2017 verwondering wekkend gaaf gebleven, gunstig profiel van en over “dé voornaamste en meest langdurige burgervader van de Belle Epoque” Alfons Pieters (1845-1912) waren te Oostende en omstreken nog dusdanig gekend en gewaardeerd dat aan te nemen is dat volgende verkiezingstekst genoegzaam beantwoordt aan de perceptie van dit personage bij zijn tijd- en generatiegenoten uit einde 19de-begin 20ste eeuw.

Portret van Alfons Pieters. Stadsmuseum Oostende

“Onze eerbare, innemende en populaire burgemeester, de heer Alphonse Pieters, die aan het besturen van Oostende, zijn geboortestad, sedert vele jaren al zijn tijd besteedt, – met een onvermoeibare ijver en met een toewijding die hem niemand te betwisten heeft, met een belangeloze inzet en een onkreukbaarheid die hem lofuitingen heeft opgebracht, zelfs vanwege politieke tegenstrevers die niet door partijgeest opgezweept waren (..)

Derhalve, ter gelegenheid van iedere nieuwe verkiezing, stelt het kiezerskorps zijn gehele vertrouwen in die modelwerker, in die rechtschapen mens die talloze malen zijn absolute toewijding bewezen heeft aan de materiële en morele belangen van de stad Oostende (...) (1).

Wellicht meerdere spatjes en wat al te gevleid, soit, en met ongewild een ietsepietsie verdoezelen van wat minpunten, waarschijnlijk, – maar ja: 't is dan ook een pleiten voor een politieke kandidaat, niet? Na Pieters' overlijden hield het krediet en de goede gezindheid t.o.v. hem en zijn ambtsperiode (1893-1912) aan. Getuige: “Alfons Pieters (...) die te midden van aanzienlijke gebeurtenissen immer een voorbeeldige bescheidenheid en minzaamheid over zich had” (2).

We plukken, lukraak, enkele waargebeurde feitjes uit de gazetten van zijn tijd, kranten die hem welgezind waren, welteverstaan:

“**26 augustus 1902**, t.g.v. het bezoek van een muziekharmoonie uit Doornik aan Oostende. “Tenslotte, om onze innemende burgemeester duidelijk te doen uitkomen, de heer A. Pieters: hoe had zijn beminnelijkheid ten hunne opzichte hen 's morgens geroerd! Deze mensen uit Doornik, meer en meer aanwezig, hebben aan het einde van hun concert op de Grote Markt een plezierig om horen serenade ten beste gegeven voor onze burgervader die daarmee zeer verblijd was en die aan deze flinke hechte werklidengroepering en hun chefs zijn compliment maakte” (3).

Pieters kon geestesbuitelingen maken en bij momenten heel spiritueel overkomen.

“**Juli 1910**. Het vleit hen, die literatoren, te kunnen vaststellen dat onder hen onze sympathieke burgemeester Pieters voorkomt, – hij die niet alleen het voorrecht behaalt van de echtste kaalheid maar ook nog van de zuiverste “*esprit*” (= het geestig zijn) te hebben. Is het door dat, waarde burgemeester, dat ge altijd meer over het “*à propos*” (= slagvaardigheid, ad rem) beschikt dan wij allen?” (get. BRUMMEL)” (4).

Het valt niet te weerleggen: Alfons Pieters was zeer welsprekend, al ging het soms “maar” om gelegenheidsspeeches. Slechts fragmenten, meer niet, zijn af en toe bewaard gebleven en nu nog te vinden in “stomme” kranten. Jammer. Zo een korte rede voor de Oostendse koetsiers of één t.g.v. de opruststelling van de prefect van ons koninklijk atheneum in de Spilliaertstraat (5) of voor de burgerwacht (6) of, einde juli 1905, n.a.v. een “Adieu à Ostende” (7) of op een keer t.g.v. de “internationale regatta te Oostende” en hun prijsuitreiking (“de heer burgemeester beantwoordde met brio en in een geïmproviseerd Engels deze toespraak” (8).

De Engelse taal, – deze beheerste Alfons Pieters (die gehuwd was met een Engelse) opperbest. Wij sprokkelden een staaltje van dit kennen en kunnen, midden september 1910.

“Op zaterdag 17 september 1910 kwamen tal van Engelse journalisten over met een speciale maalboot naar Oostende; een ontvangst ten stadhuize op het Wapenplein werd hen aangeboden door het Schepencollege.

De Engelsen werden in het Frans aan hen voorgesteld door Dr. Goffin. Alfons Pieters, burgemeester, heette hen welkom in een extreem vlekkeloos Engels dat verschillende malen in de rede gevallen werd door aangenaam aandoend flatterend gemompel, met op het einde een zeer hartelijk uitgebrachte ovatie”.

En onze lokale maar anoniem gebleven (zoals dat in die tijd regel was) reporter besloot: “Nog nooit had de heer burgemeester betere inspiratie dan tijdens die gelegenheid, – Alphonse Pieters die over de aanleg, de gave beschikt om die welkomstwoorden uit te spreken” (9).

Spijtig wat zijn opvatting over taalgebruik en Vlaams bewustzijn betreft, maar Alphonse [sic] Pieters

– net als heel velen van zijn tijdgenoten en -verwanten van de “betere kringen – was grondig verfranst, en ze waren er doorgaans nog fier op ook en onverdraagzaam – was van oordeel dat het gebruik van het “Vlaamsch” in de gemeenteraad en het Gemeentebled “een verlies aan standing zou meebrengen” (10).

Hoor de tussenkomst van de heer Dereere (“croyant” [sic] parler en flamand): “*Menhère de Burgemèèster, zou je da ni e bitje in ‘t vlaamsch willen zeggen? Me verstaan wiender gè fransch*”. Waarop “Alphonse” beloofde in het “Vlaamsch te vertalen” ... (11).

Schamel! Foei! Het Algemeen Beschaafd Nederlands en een veel betere, langdurigere, grondigere scholing in eigen taal gegeven zal ons mettertijd op taalgebied en ontwikkeling “revancheren” en gelijkwaardig maken. Voorgoed! Dank aan de pioniers en de vele ijveraars, o.w. heel wat “onbekend gebleven soldaten”, “stille werkers” van de Vlaamse Beweging!. Het kan niet genoeg gezegd en benadrukt worden hoeveel we hen verschuldigd zijn!! Twee los van elkaar staande “Encyclopedie van de Vlaamse Beweging” (de ene in twee boekdelen bij uitgeverij Lannoo uit de 70-jaren, de andere met predikaat “*Nieuwe Encycl. etc.*” bestaande uit drie boekdelen ergens in de 90-jaren) doen dit alles voor heel Vlaanderen degelijk en bevattelijk om raadplegen uit de doeken. Ze zijn aan te treffen in iedere leeszaal van een openbare bibliotheek maar niet uitleenbaar.

Niet lang na zijn ambtsaanvaarding als burgemeester richtten Pieters en zijn echtgenote rond 10 februari 1893 een bal (dansfeest) in in de zalen van het Stadhuis. De hen van dezelfde gezindheid genegen zijnde “Echo d’Ostende” d.d. 12/02/1893 gaf een uitvoerig, lovend verslag over dit *society* gebeuren. Typerend voor de “Pietersen” was, dat er tegelijkertijd aandacht werd besteed aan de minderbedeelden.

“Omdat plezier maken niet onverenigbaar is met naastenliefde hield het echtpaar Pieters eraan dat het zaterdag voor de armen ook feest was en ze lieten hen die dag, door de zorgen van het kantoor van de Bijstand, een extra bedeling van brood en steenkolen bezorgen. Ook de kindjes van de “Crèche Louise Marie” [Londenstraat] waar mevrouw Pieters voorzitter van is, werden niet vergeten. Al de bonbons, fondants, fruit, etc. die restanten waren van het buffet, waren voor haar beschermelingen bestemd. Wat de overschotten van de eetwaren betreft, deze werden doorgestuurd naar de bewoners van de bejaardentehuizen en van de “Zusterkens van de Armen”. Voornoemde krant besloot, dat het initiatief bovendien bevorderlijk is voor het seizoen en het wintertoerisme (12).

Iets preciezer over voornoemde “Crèche Louise Marie” die de Pietersen zo dierbaar was. Mevrouw Pieters was niet alleen de voorzitter maar ook de stichter: in 1889, één jaar nadat Alfons schepen van stad werd. Aldaar werden kinderen van buitenhuis werkende ouders opgevangen. Caroline wilde op die manier de arbeidende moeder bijstaan en haar kind de nodige sanitaire en pedagogische verzorging verlenen. Immers, ze was bekommerd om de mentale gezondheid van zeer jonge kinderen en vond het belangrijk dat de kinderen 's avonds weer in het gezin opgenomen werden (12a).

De heer Alphonse en mevrouw Caroline Pieters-Addams waren in 1900 25 jaar gehuwd. Het privé geschenk van Alfons voor zijn Caroline was een reis per trein met verblijf in het befaamde kuuroord Karlsberg (12b). Het overwegend liberaal stadsbestuur greep gretig de gelegenheid te baat om een gerespecteerd en vrijwel door iedereen geliefd burgemeester in de bloemetjes te zetten en tevens hem te danken voor zoveel jaren meer dan behoorlijk bestuur en belangeloos uitgevoerd, bekwaam beleid. De grootse en stijlvolle viering greep plaats op zondag 30 september 1900. We hadden het vroeger al over dit gebeuren.

Het siert het echtpaar dat ze het andermaal voor de veel minder bemiddelden opnamen.

“Gisteren maandagavond [1 oktober] heeft de heer burgemeester die de nederigsten en de meest onfortuinlijken wil laten delen in de algemene vreugde, bijeengebracht op een banket in de grote zaal *St-Georges* [Kapellestraat?] die smaakvol versierd was. Alle werklieden van stad, belast met het openbaar rein houden, van de dienst der baden, van het schoonvegen, etc., etc.

Dit souper was op alle gebieden excellent. De heer Pollet die eigenaar was van de *St-*

Georges, had eraan gehouden om zich daar persoonlijk mee te belasten. De heer burgemeester en de heer schepen Cnudde zaten mee aan.

Onnodig te zeggen dat dit democratisch feest een succes werd alsmede de vele gelukwensen aan het adres van de gelukkige jubilarissen gisteren zondag geleden (13).

Nu en dan, maar magertjes, sijpelde iets door van het privé-leven van de "Pietersen".

Zo werd bv. uitvoerig aandacht besteed aan het huwelijk, op 10 oktober 1896, van Fanny[-Monique] Pieters (° 13 juni 1876) die de oudste dochter was van drie, met Armand Cluzeau (° 1874 - +1924) die handelaar was en kolonel-chef van de Burgerwacht (14).

Opnieuw te dezer gelegenheid werden de minder bedeelden door de familie Pieters bedacht met een grote voorraad brood en kolen.

1896

– HYMÉNÉE (= HUWELIJK) –

Het huwelijk van Mejuffrouw Fanny Pieters, de oudste dochter (°13 juni 1876) van onze burgemeester met de heer Armand Cluzeau (°30 april 1874), (groot)handelaar te Brussel, greep hedenmorgen 10 oktober 1896 plaats. Eerst op het stadhuis, dan in de Anglicaanse kerk alwaar het orgel bespeeld werd door de heer Oscar Roels, een talentvol musicus, een leraar aan het conservatorium te Gent.

Te midden van een aanzienlijke toeloop van volk. Langs de gehele af te leggen weg was de menigte eveneens groot en het zijn niet de uitingen van sympathie en bewondering die ontbroken hebben t.o.v. de jonge trouwers en hun ouders die in onze stad genieten van zo'n grote en gewettigde populariteit

Het was de heer schepen Liebaert die het jonge koppel met elkaar verbonden heeft en die de kleine gelegenheidstoespraak die zeer aangenaam verwoord was op zich genomen had. De getuigen van de bruid waren haar oom de heer François Pieters (°31-05-1844) en onze gewezen senator de heer Aloïs Verbeke; en voor de bruidegom de heer Jules Cluzeau uit Elsene en de heer Jean Fort uit Roubaix, zijn broer en oom.

Als vervolg op de ceremonie kwamen een zestigtal genodigden bijeen in "hotel Fontaine" voor een uitgebreide lunch – geprepareerd door de heer Elleboudt, de vriendelijke eigenaar – en, dat spreekt vanzelf, die het eten uitstekend en voortreffelijk van kwaliteit vonden. Om 17.18 u verliet het jonge paar de stad; de wensen voor geluk vanwege allen die nooit opgehouden hebben om voor de familie Pieters de felste en oprechtste gevoelens van vriendschap te koesteren (en ze zijn met velen!), namen ze met zich mee. We sluiten ons van ganser harte aan bij al dat betoon van sympathie en we zeggen geen vaarwel aan onze jonge en charmante mede burgeres die zich te Brussel zal vestigen maar een tot ziens, overtuigd dat we zijn dat het altijd met genoeg en emotie zal zijn wanneer ze terugkomen zal, zoveel als mogelijk, in haar geliefde stad Oostende.

* * *

Daar komt nog bij, dat de avond voordien een zeer aandoenlijke ceremonie plaats greep in het lokaal [Londenstraat] van de "Crèche Louise-Marie", alwaar de moeder van de bruid, mevrouw Pieters, (zoals men weet) de sympathieke en toegewijde voorzitter van is.

Te dezer gelegenheid was de zaal "Romy" – alwaar de leden van de beheerraad, het damescomité, de kinderen en het voltallige personeel van de kinderbewaarplaats zich opgesteld hadden – versierd geworden met de mooiste planten.

In de zaal "Portaels" bevond zich de familie Pieters en Cluzeau alsook de intimi; ze werden spoedig binnengeleid door de beheerraad in de zaal "Romy". In een speech die flink geschreven en goed uitgesproken werd, heette de heer Gérard, president van de "crèche", de jonge verloofden welkom en bracht hen zijn beste heilwensen van geluk en van voorspoed over. Daarop was het mevrouw Elleboudt die een prachtige ruiker aanbood alsook het bekoorlijk geschenk vanwege het comité. Mej.

Jean bood een vaas aan die voorzien was van bijzonder schone orchideeën. Vervolgens boden Mej. Gérard en de directrice twee prachtige boeketten aan. Een meisje, Mej. Lucie Lauweryns, bedacht het paar nog met een huwelijksgeschenk en sprak een vriendelijk compliment uit namens de kinderen van de “crèche” die in het Vlaams het wijsje van Grétry: “*Waar kan men beter zijn? ...*” zongen.

Onze achtenswaardige burgemeester dankte de aanwezigen voor al deze aan de dag gelegde treffende bliken en laat wafeltjes verdelen onder het jonge volkje die juichkreten slaken en wier vreugde men kan raden. De heer Cluzeau, de jonge bruidegom, overhandigde een biljet van 100 frank ten voordele van de “crèche”.

Ten slotte heeft elk kind, ter gelegenheid van het ontbijt dat vandaag in het lokaal plaats grijpt, chocolade en taartjes gekregen; daarenboven een “pain de gâteau” om naar huis mee te nemen.

Onnodig om eraan toe te voegen, dat deze ontvangst in de “Crèche-Louise-Marie” – tegelijk zo aangrijpend en zo familiaal voor de jonge trouwers en hun familie – alle aanwezigen heftig ontroerd heeft. En dat de tijd niet zo vlug de herinnering, vooral bij de jonge kinderen, hieraan zal wegvegen: aan deze eenvoudige en hartelijke bijeenkomst, waar alle toegewijde beschermers van de “Crèche” er een erezaak van maakten om bij aanwezig te zijn. Overigens, het zou moeilijk geweest zijn om een betere occasie te zoeken ten einde te laten zien aan de sympathieke presidente van het “*Werk mevrouw Alphonse Pieters*” hoezeer men haar erkentelijk is voor de vlijt en toewijding (die ze niet ophoudt te tonen) om haar groei en immer toenemend welvaren veilig te stellen.

* * *

We vernemen met genoegen dat de familie Pieters die nooit de armen vergeet, hen deze morgen, door de zorgen van het Bureau van Bijstand, een grote voorraad van brood en kolen heeft toebedeeld.

* * *

Laten we ook niet vergeten om de mooie serenade te vermelden, vrijdagavond uitgevoerd door het muziekkorps “*Euterpe*” vóór het huis van onze burgervader. Een woning waar de salons de ganse dag vol bleven en die overvol zijn met boeketten en korven met de zeldzaamste bloemen alsook met vele geschenken (15).

Insgelijks liefdadigheid (bedeling van extra portie brood en kolen) ter gelegenheid van de “raout” (= een grote mondaine receptie) gegeven door de burgemeester van Oostende, einde februari 1899 (16).

Op kritieke, hachelijke momenten zoals ziekte epidemieën (griep, cholera), begin 1892, deed Pieters die toen nog schepen was, zijn best om uitbreiding te voorkomen (17). Typerend, schepen Pieters trok toen, als “verwoede fietser” – en dit vaak vanaf 4 uur (!) 's morgens – met zijn “stalen ros” doorheen tal van straten van de stad en hield zelf de beambten belast met de openbare reinheid in het oog (17a).

Hygiëne en preventieve gezondheidszorg waren een heikele, precaire kwestie in het Oostende-van-toen. Dat “men” er poogde wat aan te doen werd goedkeurend opgemerkt door de goegemeente.

“We feliciteren zonder enig voorbehoud het Schepencollege, en in het bijzonder de heer burgemeester Pieters.

Deze laatste is zichzelf ter plaatse gaan vergewissen van de voordelen, de nadelen en het functioneren van de verschillende werkwijzen die in Engeland en in Frankrijk worden aangewend om de wateren van de riolen te zuiveren. Hij verdient alle lof en steun van eenieder.

Het zal voor onze stad één van de grootste weldaden zijn dat de kwestie van de riolering een definitieve oplossing (kan) krijgen.

We hopen, dat de gemeenteraad er begrip zal voor kunnen opbrengen en dat ze

voor geen enkel offer zal terugdeinzen ten einde van Oostende de gezondste stad van het land te maken (18).

- EEN PRAATJE MET JEROME VANDENBUSSCHE -

(...)

- "Gij werkte dus ook bij burgemeester Pieters? Hoelang bleef je daar?"
- "Ongeveer vier jaar. Ik genèerde mij daar als tafelknecht want het was een goede dienst. De burgemeester was een goed en vriendelijk mens die met zijn personeel heel goed overweg kon. U moet weten dat ik daar de tafel diende in een prachtige livrei, met witte handschoenen. Ja, het ging daar zeer stijlvol aan toe en onze "tenue" moest steeds in de puntjes verzorgd zijn".
- "Hebt u geen speciale herinneringen aan de heer Pieters?"
- "Ja, wel honderden, geloof ik. Zo weet ik nog heel goed dat hij een groot visliefhebber was, terwijl hij ook verzot was op spruiten. Daarvan mocht ik op zijn "teljore" steeds een "torre" leggen! Door zijn gezonde eetlust had hij vaak honger en kon dan niet lang wachten om te eten. Aldus had hij de gewoonte, wanneer hij thuiskwam van het stadhuis, om vanop het voetpad tegen de kelderruit te tikken met zijn wandelstok, roepende naar de keukenmeid: "Mathille, is het eten nog niet klaar?", waarop Mathille steeds gelijk een verschrikte hen op haar potten en pannen stooft ... Niet te vergeten, natuurlijk, dat ik bij burgemeester Pieters een goede echtgenote heb gevonden".
- "Is er u van dit tijdperk geen gebeurtenis speciaal bijgebleven?"
- "Het eerste bezoek aan Oostende van de sjah van Perzië [1900]" (19).

(...)

Het jaar daarop geschiedde opnieuw een hoogtepunt in het privé-leven van de Pietersen!

1901

- HYMÉNÉE (= HUWELIJK) -

Uit: "Le Carillon"; 20/06/1901:

Zoals we bericht hebben, greep op dinsdag 18 juni 1901 het huwelijk plaats van Mej. Alice Pieters [zonder beroep], de charmante dochter van onze burgemeester en mevrouw Alph. Pieters, met de heer Octave Serruys [zonder beroep].

De huwelijkszegen werd toegebracht in de sacristie van de Sint-Petrus en -Pauluskerk.

Op het Stadhuis waren de trouwgetuigen:

- voor Mej. Pieters de heer en mevrouw A. Cluzeau, haar schoonbroer, en Fanny Pieters, haar zuster;
- voor de heer O. Serruys de heren R. Serruys, zijn broer, en J. Duclos, zijn oom.

Zeventien paren, in het oog vallend door hun prachtige toiletten, hebben de verloofden begeleid naar het stadhuis [op het Wapenplein].

Het diner werd opgediend in "Hôtel Fontaine", een heerlijk diner zoals de heer J. Elleboudt het weet te bereiden.

We bieden aan de heer en mevrouw O. Serruys- Pieters onze welgemeende felicitaties en al onze wensen voor geluk en voorspoed aan.

Uit: "L'Echo d'Ostende"; 20/06/1901:

Een voornaam huwelijk

Zoals we het eerder gemeld hebben, werd dinsdag 18 juni het huwelijk gevierd van Mej. Alice Pieters, de charmante dochter van onze burgemeester, met de heer Octave Serruys.

Men kon zich eraan verwachten: het stadhuis was stampvol met mensen, de toegangswegen waren

letterlijk overvol en allen, wier bezigheden hen enkele ogenblikken wat vrije tijd gaven, hadden eraan gehouden om aanwezig te zijn bij de ceremonie en om door hun attenties hun sympathie te uiten t.o.v. van deze (zoals we het reeds menigmaal uitgedrukt hebben) familie van onze eerste overheidspersoon, sympathie waarmee die familie in zijn geheel omgeven wordt.

Wanneer de stoet aankomt, begint de beiaard het verlovingskoor uit "Lohengrin" van Richard Wagner te spelen. De zeer talrijke paren die de "suite" vormen, gaan het stadhuis binnen, te midden van het gemompel van het volk, in bewondering voor de heel mooie toiletten die defileren.

Komen als laatsten:

- de vriendelijke heer Jules Duclos, oom van Octave Serruys die mevrouw A. Pieters op/voorleedt, zij die, met deze zeldzaam te noemen waardigheid die men van haar kent, een wonderschoon toilet draagt, bestaande uit zwarte kant van Chantilly ingezet op een witte transparant.
- De heer Octave Serruys in gezelschap van zijn zuster mevrouw Raitz von Frenzt, eveneens gehuld in een heel mooie kleding.
- Als laatsten onze sympathieke burgemeester die zeer ontroerd is en die mej. Alice Pieters geleidt, zij die onder haar lange witte bruidsluiers geheel en al charme is.

In de trouwzaal die uiterst bekoorlijk versierd is met bloemen, is de heer schepen Liebaert overgegaan tot de burgerlijke ceremonie. Als getuigen

:

- voor mej. A. Pieters: de heer en mevrouw A. Cluzeau en F. Pieters;
- voor de heer O. Serruys: de heren R. Serruys en J. Duclos.

Een groot diner van 65 couverts heeft dan plaatsgegrepen, om 14 uur, in "Hôtel Fontaine" [toenmaals zeer bekend en chic, dat reeds in ± 1850 functioneerde]. Het is niet nodig om met lof te spreken over dit gastronomisch gedeelte van het feest dat geregeld werd door de heer J. Elleboudt, met alle zorg en luxe die men van hem kent, met zoveel talent ontplooid.

"L'Echo" herhaalt aan de gehuwden en aan de heer en mevrouw Pieters zijn welgemeende felicitaties.

Na de oorlog, in 1919, werd Octave geciteerd als vice-consul van Spanje. Ze betrokken een kasteeltje (dat nu nog bestaat!) te Gistel.

Levenslustige Alice van haar kant kwam een drietal keren voor in de lokale kranten; immers, ze nam graag actief deel aan het spelen van toneel.

Zo vonden we in de "Carillon" (02/04/1912), dat ze in een komedie in één deel meespeelde. "Wat het aandeel der vrouwen betreft, dienen we opnieuw de lof te zingen van mevrouw Octave Serruys[-Pieters], want het was de derde belangrijke rol die ze speelde: "contentons-nous de répéter qu'elle y a été parfaite". De voorstelling(en) grepen plaats in het "theater van het Hazegras" (sic). Ingevolg in de "Carillon" (16/04/1914) troffen we melding aan van een "toneelvoorstelling, opnieuw ten bate van de Crèche Louise Marie" en weer een blijspel met als titel: "Een loge voor Faust": "... elle était ravissante dans son rôle ...".

Op een Fancy Fair, einde september 1901, werd haar aanwezigheid opgemerkt door een reporter van "La Saison d'Ostende" ...

Half schertsend maar met een grond van waarheid in had Pieters de gewoonte te zeggen dat er in Oostende op een bepaald moment drie burgemeesters waren: de eerste: koning Leopold II, de tweede: graaf de Smet de Naeyer die toen eerste minister was en de echte, verkozen als burmeester in functie: Alfons Pieters (20).

In oktober 1902 was na grote werken het stadhuis op de "Grote Markt" volledig heringericht. De pers mocht een kijkje nemen; l' Echo d'Ostende d.d. 19-10-1902 bood haar lezers een uitvoerige en interessante beschrijving van de werken, met o.m. het weetje dat "het kabinet van de burge- meester eveneens spacieuus is. Het zal een speciale decoratie krijgen, zeer weelderig maar het fijne ervan wordt op dit ogenblik zorgvuldig verborgen (...); alleen zeggen we dat het heel mooi zal zijn!".

Als het over geld verdienen gaat door een ander, dan rekken de halzen zich, dan maakt men menige 'slapende honden' klaarwakker; wat is er bv. zoal te verdienen met aan gemeentepolitiek te doen? Een zeldzaam antwoord hierop vonden we in een krantenuitgave van einde maart 1933 tijdens het interbellum:

"Vóór de oorlog, trokken de raadsleden 5 frank per openbare zitting en niets voor de commissievergaderingen, - en de stadsfinancies gedijden goed; momenteel belopen de zitpenningen 50 fr. en bedragen de commissies 30 fr. Ik voeg er bovendien aan toe dat deze honoraria ruimschoots belast werden.

Wie herinnert zich niet bij wijze van voorbeeld ten tijde van burgemeester Pieters zijn gastvrije huis gelegen aan de Karel Janssenslaan. Het was de verzamelplaats van allen die van ver of van dicht konden bijdragen tot het welvaren en tot de goede naam van Oostende. Niemand is het beminnelijk onthaal vergeten, dat de eerbiedwaardige echtgenote van de burgemeester bestemde voor haar gasten, de grenzeloze toewijding die deze edelmoedige vrouw opbracht voor de misdeelden. Alleen zij zou ons kunnen zeggen hoeveel Pieters uit eigen zak toevoegde bij de 5000 frank die hij ontving, en Pieters was geen "richard" (geen zeer rijk mens). "En lieu et place" van de stadsauto's, en die zeer kostelijk zijn, gebruikte hij zijn eigen fiets. Een groot deel van de successen die de liberale partij oogstte was aan hen te wijten en te danken..

Ter vergelijking nog enkele hoge stadswedden: stadssecretaris: ± 5000 fr. ; ingenieur Decuyper en Verraert: 5000 fr. ; stadsontvanger: 4 à 5000 fr.; afdelingschef: 3000 fr. en de directeur-ingenieur van de dienst "verlichting": ± 4000 à 5000 fr. (21).

De hoofdbron van inkomsten (uit de misschien nog bestaande bierbrouwerij van eertijds? Wellicht voordelige opgebrengebeleggingen (in bouwgronden)? Of misschien gunstige erfenissen?, enz.) door Pieters & Cie (in onze ogen " *héél welstellende mensen*") is begrijpelijkerwijs strikt privé gehouden, niet gekend noch overgeleverd. Misschien wel behorend tot de toenmalige "mondelijke geschiedenis" of tot volkse supposities die "de ronde doen maar nooit op papier komen", in de trant van: "zij die het niet weten klappen en de ingewijden zwijgen!".

Desgevraagd, lees: *op strikte wens en order van de koning*, diende de burgemeester steeds "Zijne Majesteit" bij zijn aankomst, zijn heengaan en zijn tochten te Oostende en in de nabijheid te vergezellen. Volgens het protocol: piekfijn uitgedost in kostuum en in ornaat, met de steek in de hand en omgord met het tricolore lint en een fijne zilveren degen, gevolgd en omringd door leden van zijn schepencollege en andere personaliteiten. De discrete, onderdanige want hem toegewijde burgemeester Pieters was, naar tijdgenoten getuigen, goed gezien bij koning Leopold II en zijn wisselende entourage; en kon zodoende heel wat bekomen van zijn vorst en voor mekaar brengen dank zij zijn relaties in hogere of hoogste kringen. Maar in hoeverre dat al doorwoog, - daar omtrent is niets, tenzij wat vage algemeenheden of pluimstrijkerij, doorgedrongen naar derden, laat staan naar de pers en naar het volk. Een hoogtepunt, denk ik, in hun aller betrekkingen onderling zal wel de inhuldiging in 1901 van het monument voor Leopold I, 's konings vader, geweest zijn.

Welke de smaak van A. Pieters was betreffende de "*schone kunsten*" is evenmin te achterhalen. Op zeker ogenblik maakten de kranten "La Saison d'Ostende" (20/07/1894) en "L'Echo d'Ostende" (22/07/1894) gewag van het bezoek van Koning Leopold II aan de zo genoemde "*Tentoonstelling van Schone Kunsten*" te Oostende in het Kursaal van Oostende.

Te dezer gelegenheid heeft Alfons P. een van de mooiste doeken ('module moyen') - "*La Liseuse*" (de lezeres) - van de hand van schilder Smits gekocht. Een toeval of werd er ten huize van de Pietersen druk en gaarne gelezen? Uit eigen bibliotheek? We weten het niet

Ere-conservator N. Hostyn meldde ons dat heden in de stadscollectie van “MuZEE” het bronzen beeld “*Charité*” van Th. Vinçotte (Pieters in 1900 geschonken t.g.v. zijn 25-jarig huwelijksjubileum) evenals zijn geschilderd portret door Creyf berusten; beiden zijn later weggeschonken vanwege de nazaten van de familie Pieters.

Geheel in de trant van de toenmalige tijdsgeest en opvoeding speelde(n) hun dochter(s) piano voor 2 handen en traden heel occasioneel met andere meisjes op voor publiek in de feestzaal van het Kursaal, bv. op 13/02/1892.

Luidens een tijdgenoot had Alfons Pieters een zwak voor het per fiets rijden. “Hij is één van onze schitterendste “*vélocipédistes*” geworden en heeft reeds een goed deel van Europa doorkruist” (21a). Zijn privacy was veilig. Enige detaillering is nergens te vinden in de kranten, van die tijd en later.

Tenzij deze uitzondering op de regel. Begin april 1898 zond Pieters, op aandringen van een bevriende eigenaar en de redactie van de lokale liberale “*Echo d'Ostende*”, schier dagelijks (van 10/04 tot 28/04) berichten uit Noord- en Midden-Italië. Ter gelegenheid van een zijner fietstrektochten, in gezelschap van Achilles Hillebrant, een scheepsbouwer te Oostende (21b). Een tijdsdocument. Twee kameraden, samen “op schok”. Dappere en gedreven toeristen, honderden kilometers malend. Om 's avonds nog, zoals beloofd – moe, bezweet, hongerig maar nagenietend - een uitvoerig opstel te schrijven over hun belevenissen en bevindingen, met de eerstvolgende post gezonden naar “hun stad aan zee”. Op 10 april besloot deze gelegenheidsreporter als volgt: “Er vertoeven op aarde geen twee “*vélocipédistes*” [fietsers] die op dit ogenblik gelukkiger zijn dan mijn tochtgenoot en uw zeer toegewijde dienaar P.” Uit het hart neergepend, niet? Heerlijk om lezen en weten! Op zijn tochten keek de Oostendse burgemeester uit hoe men qua toerisme in het buitenland te werk ging en hoe dit kon dienen ter verbetering van ons toeristisch aanbod.

De klerikale oppositie haalde al eens uit naar “die fietsende burgemeester”, en zo meer (21c), maar dat kon hem niet deren.

Alfons P. werd gevraagd als voorzitter van de “*Club cycliste ostendais*”, een sportkring met als stamlokaal het “*Hôtel de Vienne*” (21d). Hij was ook lid van de in 1895 opgerichte “*Touring Club de Belgique*”, afdeling Oostende (voorzitter: Armand Cluzeau, Pieters' aanstaande schoonzoon!), oorspronkelijk met het oog op de bevordering van het fietstoerisme.

Niet verwonderlijk dat Pieters mede ijverde (1895) voor een wielersbaan, “één der schoonste parels aan de kroon van de ‘Koningin der Badsteden’” (21e).

Binnenkort vergast dhr. Gerard Daniëls, sportarts op rust, ons in dit tijdschrift met wat hij gevonden heeft over de vier overige wielerpisten ...

Tot slot een evocatie, nu 110 jaren geleden, van de familie Pieters-Addams, toen als laatste van hun dochters, nu Nora Hélène (° 20/11/1877), in het huwelijk trad. Een *society* belevenis voor “*Le Tout Ostende*”!

1907

– EEN GROTE TROUWPARTIJ TE OOSTENDE –

Op 16 april [1907] vond met veel pracht en praal de bruiloft plaats van Mej. Nora Pieters [°1877], de bevallige [tweede] dochter van onze innemende burgemeester en van mevrouw Pieters met de heer Herman Brulé, luitenant bij de grenadiers te Brussel.

De bevolking van Oostende in zijn geheel heeft een aandoenlijke uiting [van haar gevoelens] ten overstaan van de nieuwe echtelieden gegeven. Oostende verliest in de persoon van Mej. Nora Pieters, door dit huwelijk, ene van haar menslievende zielen die in staat was om aan de door het leven misdeelden troost te brengen en bij hen opnieuw hoop op een betere toekomst te doen opleven.

Prachtig weer! De beiaard laat duidelijk in de heldere hemel één voor één de verrukkelijke muziek

van haar publiekelijke vreugde horen. Overal vult een ongewone (mensen)massa de straten. De Grote Markt wordt overstroomd door een buitengewone menigte ten einde de optocht te zien defileren. Rijtuigen en nog eens rijtuigen brengen vóór het bordes van het stadhuis de gedistingeerde genodigden aan. Het défilé van deze indrukwekkende stoet verwekte bij de toeschouwers algemene bewondering.

Het burgerlijk huwelijk werd voltrokken door de heer schepen Van Glabbeke die de jonggehuwden hartelijk feliciteerde en die hij, in zeer geslaagde bewoordingen, een benijdenswaardig leven toegewenst en voorspeld heeft. Na de civiele viering van het huwelijk werd de plechtige inwijding van het huwelijk toegediend door "clergyman" Hawkin in de Anglicaanse kerk. Een huwelijksmars die speciaal voor de gelegenheid gecomponeerd was door de heer L. Aulit en opgedragen werd aan mevrouw A(lphonse) Pieters [Caroline Addams] werd ten uitvoer gebracht door de heer Petit, organist; het muziekstuk bracht diepe emoties teweeg.

De huwelijksstoet begaf zich vandaar naar het huis [hoek Karel Janssenslaan – Sint-Peterburgstraat, thans Leon Spilliaertstraat] van de heer burgemeester Pieters alwaar het jonge paar de gelukwensen van hun genodigden in ontvangst namen.

Een lunch voor 90 personen heeft, rond 14.30 uur, in het stadhuis de genodigden van dit gedenkwaardig feest bijeengebracht. Onnodig te zeggen dat dit festijn vol praal en meeslepend opgewekt was. Het was de heer Steens die een toast uitbracht op de heer en mevrouw H. Brulé; en het was de heer Armand Cluzeau (°1874, een hunner schoonzonen) die, in naam van de familie Pieters, de heer Steens hiervoor dank zegde. De ereplaatsen van de tafel werden ingenomen door de heer en mevrouw Hermann [sic] Brulé [en] door de heer en mevrouw Pieters. Nog dezelfde avond, om 20.30 u., vertrokken de jonge echtgenoten op huwelijksreis.

In naam van het tijdschrift "Ostende Illustré" nemen we hartelijk afscheid en bieden hen van ganser harte onze wensen voor geluk en voorspoed aan (22).

Zo komen we gaandeweg aan het einde van ons opstel. Ho, ik weet wel: deze illustere figuur uit de Oostendse geschiedenis, komt hij er niet wat al te gevleid uit, al te ongenueanceerd gunstig voorgesteld uit? Misschien, wellicht niet ... Want ik kan maar uit het vaatje van mijn ter beschikking staande bronnen tappen, en "het mindere" is ons, begrijpelijk, niet overgeleverd. Wees gerust en ik maak me sterk: dit personage is ruim opgewassen tegen wat mindere kantjes of hebbelikheden.

– ZIJN LAATSTE MAAND EN DAGEN –

Burgemeester Alfons Pieters was al in 1911 een tijd zwaar ziek geweest, wat er scheelde weten we niet, maar hij herstelde en nam zijn functie weer op. Doch slechts een luttele tijdspanne restte hem nog ...

Op 30 mei 1912, te Brussel en in het bijzijn van zijn vrouw, zijn drie kinderen en respectievelijke schoonzonen, overleed Alfons Pieters: zacht, zonder pijnen.

Pieters was naar Brussel afgereisd ten einde te pogen zijn gezondheid die erg ondermijnd was, te herstellen en om met die bedoeling bij een somiteit van de Belgische arts-specialist, Dr. Jules Thiriar (+ 1913), op consult te gaan. Eén van diens patiënten was wijlen koning Leopold II geweest; Thiriar zelf was chirurg en professor aan de U.L.B. Alsook hoofdgeneesheer van het Sint-Pieters hospitaal te Brussel. Tot het midden van vorige week voelde Alfons P. zich redelijk goed en alles deed aannemen dat hij terug naar Oostende ging kunnen terugkeren; zelfs de datum van terugreizen was vast voorzien op woensdag 29 mei [1912]. Doch nauwelijks was deze datum vastgelegd of de gezondheidstoestand van de patiënt verergerde van lieverlede en er was nog weinig hoop meer op herstel, vanaf dinsdag 11.

Tijdens zijn laatste dagen had de burgemeester niet veel te lijden; meestal was hij slaperig, maar hij had helemaal niet het gebruik van zijn geestesvermogens verloren. "Pieters was heel geïnteresseerd

in de verkiezingen van 2 juni a.s.. hij hield zich vooral bezig met z'n geliefde geboortestad en vroeg met aandring om aldaar teruggebracht te worden. Hij wilde er doodgaan!"
[althans als we deze passus uit dit relaas mogen geloven].

Hij kreeg deze opperste voldoening niet en het is zijn stoffelijk overschot dat zal terugkeren naar Oostende om er de laatste eerbewijzen te ontvangen alsook een begrafenis, waardig voor degene die zoveel deed voor al zijn stadsgenoten. Want men kan niet genoeg te kennen geven dat Alfons Pieters de burgemeester van alle Oostendenaars was en dat hij zich veel meer bekommerde om hun belangen en die van de stad dan om zijn eigenbelangen **(23)**.

De stad Oostende eerde inderdaad op een grandioze manier de afgestorvene die zelf een burgerlijke begrafenis wenste. Het stoffelijk overschot was naar Oostende overgebracht en lag opgebaard onderaan in het stadhuis om door de autoriteiten en de bevolking begroet te worden.

Op 2 juni loofden speeches aldaar uitgesproken Pieters' belangrijke verdiensten voor vorst, stad en land; daarop trok een treurende stoet samengesteld uit de personaliteiten, vele plaatselijke sociëteiten en muziekkorpsen allerhande door de straten omzoomd door de stille bewoners van de stad op weg naar zijn laatste rustplaats op het kerkhof Nieuwpoortsesteenweg (nu Paster Pypebegraafplaats genoemd), waar hij nu nog ligt, zij het met geen titulatuur op zijn grafsteen tenzij het later aangebrachte zeer sobere. opschrift: "*Ici repose la famille Pieters pour l'éternité*".

Hem werd ook hulde gebracht in de gemeenteraad door zijn opvolger als burgemeester, de heer Auguste Liebaert, insgelijks liberaal en voorheen (zijn) eerste schepen in het college:

"Mijne Heren,

In herinnering aan ons aller vriend stel ik voor:

- dat de stad de kosten voor de begrafenis op zich neemt;
- dat een buitengewone uitdeling van brood geschiede voor de armen;
- om de "boulevard du midi" om te dopen tot "boulevard Alphonse Pieters";
- om aan de beproefde familie vanwege de gemeenteraad de ontroerde gevoelens van deelneming in de rouw te betuigen.

De nieuwe burgemeester – en een van Pieters nauwste medewerkers – heeft deze rede met tranen in de stem uitgesproken en met een emotie die alle raadsleden aanstak. Een toenmaals belangrijk oppositielid, de heer Hamman, getuigde dat hij persoonlijk in de heer Pieters sedert 22 jaar een loyale tegenstrever vond met wie hij, ondanks verschillen van opvattingen, niet anders dan uitstekende omgangen met hem heeft gehad" **(24)**.

Het leven kabbelde nog enige tijd vredig verder, gevolgd door, midden 1914, een storm van geweld en blinde vernielingszucht die over België en Europa raasde, vier bange ellendige jaren lang. Het werd moeizaam weer vrede en er kwam rust in het land en de wereld. Maar de Belle Epoque met haar mentaliteit en gebruiken, ze was voorgoed voorbij.

Mevrouw weduwe Caroline Pieters-Addams (geboren in 1853 als een van de dochters van een Anglicaanse dominee, Rev. Fr. Holland-Addams, in Abbots Morton, in Worcestershire) bleef in haar standingvol herenhuis ("Glenfield House", een hoekhuis aan de Karel Janssenslaan-Leon Spilliaertstraat, (met vlakbij het Leopold I-plein plus het monument uit 1901) gelegen aan het Leopoldpark wonen. Met als dienstmeid Mejuffer Marie Debuf, tot aan het overlijden van Caroline in 1947, 94 (!) jaar oud (ze overleefde haar man 35 jaar) met een religieuze dienst in de Anglicaanse kerk in de Langestraat nabij haar geliefde "*crèche Louise Marie*".

Het huis werd daarop bewoond door een te Oostende gevreesd en dure advocaat, meester Willy Degrave (gespecialiseerd in echtscheidingen), en ontsnapte veel later niet aan de afbraakwoede; het werd vervangen, gelet op de goede ligging en de grondwaarde, door een luxe geel kleurig appartementsgebouw.

Ze was sinds 1921 zelf naar voren geschoven en verkozen als werkend liberaal gemeenteraadslid,

tot 1926. Samen met mej. Bertha Tratsaert (1885-1963) voor de katholieke partij waren ze de eerste vrouwen in de Oostendse gemeenteraad. Het onverminderd prestige van en de herinnering aan haar mans vele, vele verdiensten voor partij en stad vergezelden haar in haar derde leeftijd en gaf ook aan haar glans en eerbetoon, met alle voorrechten en verplichtingen van dien (25).

Dagelijks komen ze nog in herinnering door het veelvuldig aanhalen en gebruiken door de bevolking van de straatnaam "Alfons Pieterslaan". Het is om zo te zeggen hun "gesproken monument", het is een blijvende herinnering aan hem en de roem van de "Belle Epoque"-periode. Oostende toen voor sommigen op z'n best. Eertijds. "Il fut un temps ...". Mogen ze verder in vrede rusten ...

Foto van Caroline Pieters-Adams (familiebezit, reproductie KADOC), gepubliceerd in "Tien vrouwen in de politiek"(INBEL 1994).p. 154

Glenfield House, woning van de familie Pieters (Beeldbank Oostende FT/BO450)

BIJLAGEN

I. Samenstelling van de naaste familie A. Pieters-C. Addams

(Groot) Ouders: Franciscus Fidelis Pieters (°1804) x Monica Francisca Ryckx (°1809)
Gehuwd: 14 juni 1843

Hun twee zonen:

Franciscus Antonius Pieters (°Oostende, 31/05/1844)

Alphonsus Hubertus Pieters (29/05/1845 – einde mei 1912) x Caroline Hope Addams (1853- 1947)
Gehuwd: Oostende 1875. Gekend onder de nakomelingen als "Bonne maman Pieters".
3 kinderen bij Alfons en Caroline P.-A.:

FANNY MONIQUE PIETERS:

Datum van geboorte: 13 juni 1876
overlijden: 22 mei 1961

Naaste familie: dochter van Alphonse Hubert Pieters en Caroline Hope-Addams
Echtgenote van Armand Cluzeau (30 april 1874-9 januari 1924)
Moeder van Willy Cluzeau (26 oktober 1897-... 1959)
Roger Cluzeau (27 sept. 1904- 1 aug. 1958)

NORA HELENE PIETERS:

Datum van geboorte: Oostende, 19 november 1877
overlijden: Elsene (Ixelles), 28 september 1966

Naaste familie: dochter van Alphonse Hubert Pieters en Caroline Hope-Addams
Echtgenote van Herman Alexandre Eugène Brulé (Brussel, 9/10/1877-ibid. 17/04/1949);
hij is zoon van Léon Joseph Brulé en Marie-Rosalie F. Daubreli.
Zuster van Fanny Monique en Alice Louise Pieters
Beroep: "Fin de sa vie à la Résidence ... 200 Boulevard Général Jacques

ALICE LOUISA SERRUYS-PIETERS ("BIBINNE"):

Datum van geboorte: Oostende, 26 augustus 1879
overlijden: Brugge, 6 juli 1954

Dochter van A.H. Pieters en C. Hope-Addams
Echtgenote van Octave Theodore Serruys
Moeder van Raoul Serruys Fl. Off/RAF (flight officer?)
en Mona Augusta Serruys

MONA-AUGUSTA ARMANDE SERRUYS:

Datum van geboorte: Gistel, 29 april 1905

overlijden: Brugge, 14 april 1992. 87 jaar oud. Begraafplaats: Brugge

Dochter van Octave Théodore Serruys (°Oostende, 04/09/1859- +Schaarbeek, 12/03/1926) en
Alice Louisa Pieters (1879-1954)

Zuster van Raoul Serruys Fl. Off/RAF

Gehuwd te Oostende op 23/11/1926 met Maurice Van Houtryve (°1899-overl. te Brugge)

Beroep: Maman au foyer de 4 [sic] enfants

Kinderen: Alphonse Van Houtryve (ongetrouwd)

Monique Van Houtryve x Alph. Van der Linden

Denise Van Houtryve x Jean Van Mallegem

Anne Van Houtryve x Robert Cuvelier

Françoise Van Houtryve (ongetrouwd)

BRON: <https://www.geni.com/people/Fanny-Monique-Pieters/6000000008743182349>

(Fanny ..., en andere namen)

II. Literaturopgave van en over A. Pieters

Van PIETERS, Alfons:

- *De stad Oostende aan de leerlingen der Gemeentescholen ter herinnering aan het "Boomenfeest" van zondag 12 april 1908.* – Oostende: Jules Daveluy, 1908. – 16 p.
- *1600 km per fiets: indrukken van een toerist* [april 1898], in: *De Plate*, XLII, 2013, p. 147-168. – Vert. uit het frans en uitgeg. door E. Smisjaert en Y. Dingens. – Eerder gepubliceerd in *L'Echo d'Ostende* (1898). – Oorspr. titel: 1600 km. à vélo: impressions d'un touriste.

Over PIETERS, Alfons:

- LAUREYS, Dirk: *Alfons Pieters: a notable citizen of Ostend*, in: *Contact*, 1988, dec.-jan., p. 13-17.
- Idem: *Burgemeester Alfons Pieters*, in: *De Plate*; XVII, 1989, p. 4-9, 106-108, 150-155, 198, gebaseerd op zijn "oefeningen hedend. Tijden", 1ste kand. gesch. (Ugent), 1988, 26 p.
- GESQUIÈRE, Ilse: *Caroline Pieters-Addams (1853-1947): een kranige weduwe van een geprezen*

- Oostends politicus*, in: Tien vrouwen in de politiek: de gemeenteraadsverkiezingen van 1921. – Brussel: Inbel, 1994. – P. 154-162 : portret.
- SMISSAERT, E. & D. FARASYN: *Koning Leopold I: zijn monument en zijn plein*, in: Open Monumentendag Oostende; 1996, p. 41-49 (*passim*).
 - SMISSAERT, E. & Y. DINGENS: *Albert en Elisabeth in het Koninklijk Chalet: Oostende 1910- 1914*, in: De Plate; XL, 2011, p. 148-169, 177-198, 205-209 (*passim*).
 - Idem: *A. Pieters: als burgemeester, als mens, als politicus*, in: De Plate, XLI, 2012, p. 240-243 (in het stadium van 'aanzet tot' blijven steken ...).
 - SMISSAERT, Emile: *De internationale treinverbinding "Oostende-Karlsbad" vóór 1914*, in: De Plate; XLIII, 2014, p. 121-133 (*passim*).
 - DINGENS, Yves: *Inhuldiging herop gebouwde stadsschool Alfons Pieters (1939)*, in: De Plate; XLIV, 2015, p. 59.
 - VAN HYFTE, Ivan i.s.m. Claudia VERMAUT: *In het spoor van de koning: Leopold II in Oostende 1865-1909*. – Oostende, 2005. – 181 p. – (Oostendse historische publicaties; 14).(*passim*)

NOTEN

Heel wat vondsten waren slechts mogelijk (en dan nog!) of zijn vergemakkelijkt of gegevens werden heel wat duidelijker om te vatten door het doorploegen en selecteren d.m.v. van het gedigitaliseerde systeem, gekend als de zogenoemde G.O.D. (= gescande Oostendse documenten). Het was medeauteur Yves Dingens ten volle toevertrouwd en enkel zijn verdienste, waarvoor ik hem van harte dankzeg!

- (1) Echo d'Ostende; 06-10-1903; Huldewoorden t.g.v. een toenmalige gemeenteraadsverkiezing.
- (2) Le Carillon; 15-09-1920.
- (3) La Saison d'Ostende; 26-08-1902.
- (4) Le Carillon; 23-07-1910, p. 1.
- (5) Echo d'Ostende; 04-08-1903.
- (6) Le Carillon. 22-05-1900.
- (7) La Saison d'Ostende; 25-07-1905 en Echo d'Ostende; 25-07-1905 (sic).
- (8) La Saison d'Ostende; 25-07-1905
- (9) Le Carillon; 20-09-1910, p. 1.
- (10) Y. Dingens: *Het gebruik van de Franse taal te Oostende*, in: De Plate; 2002, p. 252-258 en 2003; p. 83-86: *passim*.
- (11) Le Carillon; 01-04-1896.
- (12) Echo d'Ostende; 02/10/1900, p. 2(d)
Le Carillon; 02/10/1900, p. 2(a).
- (12a) GESQUIERE, Ilse: *Tien vrouwen in de politiek* (1994), p. 154-162 (*passim*)
- (12b) SMISSAERT, Emile: *De internationale treinverbinding "Oostende-Karlsbad" vóór 1914*, in: De Plate; XLIII, 2014, p.121-133.
- (13) Echo d'Ostende; 02-10-1900, p. 2 (d)
Le Carillon; 02-10-1900, p. 2 (a).
- (14) Echo d'Ostende; 12-01-1924. Overleden op 08-01-1924. Amper 50 jaar oud! En thans een totaal vergeten figuur. Over zijn beroep en zijn precieze functie (kapitein?) in de Burgerwacht te Brussel krijgt men geen eensluidend antwoord te lezen. Wel publiceerde "*La Saison d'Ostende*" op 06/07/1907 (met een portret erbij) een artikeltje in een reeks met als titel "Nos hôtes". We citeren enkel, dat hij zijn vele kwaliteiten ten dienste stelt van zijn aangenomen stad Oostende met dewelke hij zo verbonden is en dat "sedert jaren men hem bezig ziet met de organisatie van de *Concours hippique*".
- (15) Echo d'Ostende; 11-10-1896.
- (16) Echo d'Ostende; 28-02-1899.
- (17) Echo d'Ostende; 24-01-1892
Feuille d'Ostende; 01-12-1892.
- (17a) Le Carillon; 23/05/1912
Echo d'Ostende; 24/08/1936.
- (18) Le Carillon; 14-09-1897.
- (19) Het Kustblad; 03-12-1958.

- (20) De Zeewacht; 29-09-1923.
- (21) L'Echo d'Ostende; 29-03-1933.
- (21a) Ed. Degoy: Ostende et les journaux, in: Echo d'Ostende; 30/09/1900.
- (21b) Echo d'Ostende; 10/04-28/04/1898 (*passim*). We publiceerden in vertaling en voorzien van een ten geleide daarover, in: De Plate; XLII, 2013, p. 147-168.
- (21c) bv. in: La Feuille d'Ostende; 29/05/1892.
- (21d) La Saison d'Ostende; 06/07/1892
Echo d'Ostende; 07/05/1893
La Saison d'Ostende; 05/08/1893.
- (21e) De Duinengalm; 25/06/1937.
- (22) Ostende Illustré (tijdschrift); jrg. 2, 1907, nr. 3, p. 78: portr.
- (23) Le Carillon; 01-06-1912.
- (24) Ibidem.
- (25) Marie Debuf werd voor meer dan 25 dienstjaren bij mevrouw Pieters-Addams met het burgerlijk kruis 2de klasse vereerd (Le Phare; 09-08-1933).

LIDGELD 2018

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2018 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid €25

Mogen wij vragen gebruikt te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Fernand MUS
Penningmeester

Purus Garnalen
Vlaamse grijze garnalen zonder bewaarmiddelen, gepeld en ongepeld
 Garnaalkroketteren | Belgische hangcultuurmosselen uit volle zee
Dagelijkse aanvoer van verse vis
 Breviscp bvba
 Vismijnlaan 19-21 Oostende
 Bestellingen: Monique 059/27.67.01

